

Amžinas budėjimas labirinte

Bene prieš 30 metų perskaičiau tokią informaciją: „Vienas psichologas apskaičiavo, kad L. Tolstojus romane „Karas ir taika“ aprašo 85 žmogaus akių išraiškų ir 97 šypsenų atspalvius, atskleidžiančius jo emocinę būseną.“ Ir visą laiką to neužmiršau. Kas man svarbu? Kad gali būti tokia įvairovė, kad kažkam įdomu buvo tai tyrinėti. Kita vertus, rūpėjo tikrovėje pajusti šiuos atspalvius.

Dabar man atrodo, kad mokytojas ir yra tas žmogus, kuris ieško akių ir šypsenų atspalvių – mes mėginame suprasti mokinį, mėginame pajusti, kaip reikėtų su kiekvienu elgtis tam tikroje situacijoje.

Amžinas budėjimas, amžinas buvimas pedagoginiame labirinte. Kur toji mitinė Ariadnė, kuri įteiks mums siūlą, kad išeitume iš labirinto? Ieškojimas išeities, kelio parodymas kitiems, sunkus veržimasis iš nemalonių situacijų – ir mūsų kasdienybė, ir mūsų šventės.

Mokytojo profesija yra likimo ženklas.

Mokslininkai sako, kad kolibris turi apie 1 000 plunksnų, žvirblis – 2 500, laukinė anti – 12 000, žąsis – 18 000, gulbė maždaug 25 000 plunksnų. Kuo įdomi man ši informacija? Mąstau metaforiškai apie pedagogikos idealumo paukštę. Ji skrenda paslaptinai, kartais numesdama mums vieną kitą plunksną kaip dovaną, kaip paskatinimą mokytis ir mokytis skristi, kaip priminimą, kad turėtume filosofiškai išgyventi ir sėkmes, ir nesėkmes.

Ar Metų mokytojas yra kitoks? Sunku pasakyti. Jeigu jis nenusivilia savo kasdieniais rūpesčiais, jeigu jaučiasi kūrėju, psichologu, režisieriumi, scenos tvarkytoju, fotografu, keliautoju, maitintoju, akrobatu, filosofu, sėjėju, klausytoju, jeigu jaučiasi bent šiek

tiek panašus į Egziuperi Mažąjį prinčą, tada taip. Metų mokytojas turėtų nugalėti kolegų pavydo užtvaras, skepticizmą ir kuo dažniau savo straipsniais, knygomis, seminarais ginti pedagogo profesiją.

Pavasariį per Paskutinio skambučio šventę mano auklėtiniai abiturientai prieš namą, kuriame gyvenu, naktį pasodino ąžuoliuką. Rytą parodė jį ir įpareigojo rūpintis. Kad prigyty, kad po daugybės metų susitiktų čia, prie ąžuolo, šalia kurio užkasė dvasinį lobį. Visą karštą vasarą niekuo taip nesirūpinau kaip ąžuoliuku – priėmiau tai kaip svarbų simbolį, kaip rimtą įpareigojimą, kaip tobulesnio bendravimo ženklą.

Dėkoju visiems, kurie mus čia surinko, kurie išleido knygą, kurie mus gražiai pagerbė, ir prašau pasinaudoti mūsų patirtimi kuo dažniau, nes patiems siūlytis nekuklu.

Juk mūsų pasaulyje nieko daugiau ir nėra kaip amžinas budėjimas pedagoginiame labirinte, virš kurio ir kuriame skraido idealumo paukštės ir vis vienam kitam numeta plunksną, šalia kurio ir kuriame pasodinami ąžuoliukai ir globojami, kur visą laiką yra žmonių, kurie įsižiūri, įsiklauso, kad iš akių ir šypsenų atspalvių suvoktų esmę. Tie žmonės esame mes, mokytojai. O kurgi Ariadnė, įteikianti siūlą, kad galėtume sėkmingai sugrįžti iš labirinto? Neieškokime jos, ji – tai irgi mes.

Ir namų darbas: o kiekgi plunksnų gali turėti metaforiška pedagogikos idealumo paukštė? Sėkmės ieškant atsakymo.

Stepas Eitminavičius